

Úloha Městské policie v prevenci kriminality a sociálně patologických jevů

Pavla Kadlčáková

Bakalářská práce
2007

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Vyšší odborná škola ekonomická
akademický rok: 2006/2007

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Pavla KADLČÁKOVÁ
Studijní program: B 6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: Veřejná ekonomika a správa
Téma práce: Úloha Městské policie v prevenci kriminality
a sociálně patologických jevů

Zásady pro vypracování:

1. Provedte analýzu legislativy.
2. Provedte analýzu dosavadní praxe MP Zlín.
3. Zpracujte podklady pro plán MP pro roky 2007–2010 pro provádění prevence kriminality a sociálně patologických jevů ve statutárním městě Zlín.
4. Vypracujte podklady pro ekonomickou analýzu pro dané období.
5. Zhodnoťte dopad přínosů těchto aktivit v rámci statutárního města Zlín.

Rozsah práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

[1] www.MVCR.cz

[2] www.policie.zlin.cz

[3] www.obecnipolicie.cz

[4] www.zlin.cz

[5] www.mppraha.cz

[6] www.mppraha.jobs.cz

[7] www.praha-mesto.cz

Vedoucí bakalářské práce:

**Ing. Milan Kladníček
EXT.**

Datum zadání bakalářské práce:

6. října 2006

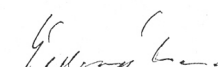
Termín odevzdání bakalářské práce:

8. prosince 2006

Ve Zlíně dne 3. listopadu 2006

Ing. Alena Dořková
v Zást. děkan

Ing. Hana Šedová, Ph.D.
v Zást. ředitel ústavu

ABSTRAKT

Tato práce se zaměřuje na posouzení dosavadních aktivit statutárního města Zlína v oblasti prevence kriminality a sociálně patologických jevů prováděných či zajišťovaných orgánem obce – Městskou policií Zlín. Dále pak navrhuje optimální aktivity, které bude možné za-
komponovat do projektových dokumentů na místní i vyšší územní úrovni tak, aby na jejich základě bylo možné ucházet se o účelové prostředky veřejných fondů či fondů Evropské Unie.

Klíčová slova:

Prevence, kriminalita, trestný čin, projekt

ABSTRACT

The bachelor thesis is focused on analysing activities in the statutory city of Zlín in the prevention criminality and the social pathology phenomenons which are made or ensured by the City Police of the city of Zlín. Further to suggest optimum activities which will be possible to compose to project documents on local or higher territorial level into the way that on their base will be possible to seek for object subsance public estimate or funds of European Union.

Keywords:

prevention, criminality, delict, project

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucímu mé práce, panu Ing. Milanovi Kladníčkovi, za to, že mi věnoval svůj čas a ochotu a také řediteli Městské policie Zlín, panu Ing. Janu Suchoňovi za drahocenné rady, které mi neváhal poskytnout.

OBSAH

ÚVOD.....	8
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 ANALÝZA LEGISLATIVY.....	11
1.1 ZÁKLADNÍ LEGISLATIVA	11
1.1.1 Definice prevence.....	12
1.1.2 Význam prevence.....	12
1.2 ODBOR PREVENCE KRIMINALITY	13
1.2.1 Strategie prevence kriminality na léta 2004 - 2007	13
1.3 NÁRODNÍ PROTIDROGOVÁ CENTRÁLA	17
1.3.1 Význam odboru	17
1.3.2 Drogy obecně	18
1.4 PREVENCE OBECNĚ.....	22
1.4.1 Situační.....	22
1.4.2 Sociální.....	23
1.4.3 Primární.....	23
1.4.4 Sekundární.....	24
1.4.5 Terciální	24
II PRAKTICKÁ ČÁST.....	25
2 ANALÝZA DOSAVADNÍ PRAXE MĚSTSKÉ POLICIE ZLÍN	26
2.1 MĚSTSKÁ POLICIE	26
2.2 PROJEKTY.....	28
2.2.1 Monitoring skupinových forem sociálně patologického chování.....	28
2.2.2 Prevence viktimnosti a pomoc obětem trestných činů.....	30
2.2.3 Přípravenost na krizové situace a participace na budování integrovaného záchranného systému (IZS).....	31
2.2.4 Výchova mládeže v dlouhodobých projektech	32
2.2.5 Zóna aktivní pomoci – otevřená televizní ostraha prostoru.....	35
2.2.6 Vytvoření řízených pochůzek MP Zlín	36
2.2.7 Zlín město dětí.....	39
2.2.8 Můj dům – můj hrad.....	40
2.2.9 Městský kamerový dohlížecí systém (MKDS)	41
2.3 SWOT ANALÝZA DOSAVADNÍ PRAXE MĚSTSKÉ POLICIE ZLÍN	45
3 PODKLADY PRO PLÁN MĚSTSKÉ POLICIE PRO ROKY 2007 - 2010 PRO PROVÁDĚNÍ PREVENCE KRIMINALITY A SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ VE STATUTÁRNÍM MĚSTĚ ZLÍN.....	47
3.1 PROJEKT PREVENCE KRIMINALITY A SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ VE ZLÍNĚ	47
3.2 PROJEKT „ NECHCI BÝT OBĚTÍ“	50
3.3 PROJEKT „POLICEJNÍ AKADEMIE PREVENTIVNÍCH AKTIVIT“ (PAPA)	53
4 PODKLADY PRO EKONOMICKOU ANALÝZU PRO DANÉ OBDOBÍ.....	55

5	DOPAD PŘÍNOSŮ TĚCHTO AKTIVIT V RÁMCI STATUTÁRNÍHO MĚSTA ZLÍN	58
5.1	PŘÍNOSY PROJEKTU „PREVENCE KRIMINALITY A SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ VE ZLÍNĚ“ V RÁMCI STATUTÁRNÍHO MĚSTA ZLÍN	58
5.2	STANOVENÍ KRITÉRIÍ A ZPŮSOB HODNOCENÍ PROJEKTU „NECHCI BÝT OBĚTÍ“ A ZPŮSOB KONTROLY	58
5.3	DOPAD PŘÍNOSŮ PROJEKTU „PREVENTIVNÍCH AKTIVIT POLICEJNÍ AKADEMIE“	59
	ZÁVĚR.....	60
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	62
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	63
	SEZNAM OBRÁZKŮ	64
	SEZNAM TABULEK.....	65
	SEZNAM PŘÍLOH.....	CHYBA! ZÁLOŽKA NENÍ DEFINOVÁNA.

ÚVOD

Kriminalitu lze chápat jako nejextrémnější článek sociální patologie. Její zdroje spočívají v oblasti sociální a situační. V souvislosti s faktory sociálními hovoříme o příčinách a v souvislosti se situačními o příležitostech. Eliminace sociálních příčin je předmětem širokého pojetí sociální politiky (výchova, vzdělávání, osvěta, sociální zabezpečení, trh práce atp., ale také trestní politika), zatímco situační aspekty spočívají v eliminaci příležitostí k páčání trestné činnosti. Konkrétně se jedná o identifikaci podmínek usnadňujících páčání trestné činnosti (např. „legislativní mezery“, mechanismy fungování veřejné správy, přístupnost objektu trestného činu, nízká míra rizika pro pachatele a snadné vytváření zisků z trestné činnosti). Sociální prevence se orientuje na pachatele a situační na omezování příležitostí k páčání trestné činnosti.

Oproti poměrně nedávné minulosti, kdy byla preventivní teorie spojována zejména s tzv. tradiční kriminalitou (majetkovou, násilnou a mravnostní), se její současné pojetí významně rozšiřuje. V rámci politických strategií, výzkumné činnosti i praktických opatření se zabývá eliminací sociálních příčin, které potencují šíření kriminální infekce mezi ohroženými sociálními skupinami populace. Z tohoto hlediska se stává prevence také významnou složkou strategií boje proti organizovanému zločinu, terorismu, ekonomické kriminalitě a korupci. Přijímaná opatření staví na analytické, vyhodnocovací i prognostické činnosti a na expertním přístupu. Obdobně jako u tradiční kriminality směřují do oblastí sociální a situační, ale i do složitých mechanismů fungování veřejné správy, legislativy, organizace práce policie a mezinárodní spolupráce atp.

Cílem předkládané práce je posoudit dosavadní aktivity statutárního města Zlín v oblasti prevence kriminality a sociálně patologických jevů prováděných či zajišťovaných orgánem obce – Městskou policií Zlín.

Dále pak navrhnout optimální aktivity, které bude možné zakomponovat do projektových dokumentů na místní i vyšší územní úrovni tak, aby na jejich základě bylo možno ucházet se o účelové prostředky veřejných rozpočtů či fondů Evropské Unie.

Bakalářská práce má dvě části, v teoretické jsou stručně charakterizována věčná a legislativní východiska prevence kriminality a vysvětleny základní pojmy a souvislosti.

V praktické části jsou posouzeny cíle, dopady, formy a ekonomická náročnost dílčích projektů v jednotlivých programech od roku 1994 – kritická analýza dosavadní preventivní

praxe na Městské policii Zlín. Navrhuji základní východiska pro výhled v této oblasti pro období 2007 – 2010.

Součástí praktické části je také stručná ekonomická analýza včetně odhadu dopadů, přínosů a efektivity navržených aktivit.

Předkládaná práce vychází z potřeb praxe a ve vyjádření konzultantů existuje reálný předpoklad její, alespoň částečné realizace.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 ANALÝZA LEGISLATIVY

1.1 Základní legislativa

V České republice byly institucionální podmínky pro rozvoj preventivní politiky vytvořeny v roce 1993, kdy byl usnesením vlády při Ministerstvu vnitra zřízen meziresortní koordinační a metodický orgán – Republikový výbor pro prevenci kriminality. Členy Republikového výboru jsou Ministerstvo vnitra, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo obrany, Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo financí, Ministerstvo pro místní rozvoj, Nejvyšší státní zastupitelství, Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky a Rada vlády ČR pro záležitosti romské komunity. Předsedou Republikového výboru je ministr vnitra a výkonným místopředsedou je jeho první náměstek, do jehož gesce spadá oblast veřejného pořádku a bezpečnosti. Úkoly související s činností sekretariátu Republikového výboru plní odbor prevence kriminality Ministerstva vnitra. Předmětem činnosti Republikového výboru je vytváření preventivní politiky vlády České republiky na meziresortní úrovni a podpora její realizace na úrovni místní. Rozhoduje i o přidělování finančních prostředků na projekty vytvářené v rámci jednotlivých preventivních programů Republikového výboru.

Hlavním výstupem, jímž lze charakterizovat předcházející období, je vybudování systému prevence kriminality, včetně jeho organizačního, personálního, informačního a finančního zabezpečení. Vytvořený systém se opírá o preventivní programy resortů zastoupených v Republikovém výboru, výzkumnou, analytickou, vyhodnocovací a preventivní činnost Ministerstva vnitra a Policie ČR, o spolupráci s nestátními neziskovými organizacemi a se subjekty podnikajícími zejména v oblasti situační prevence. [1]

Základním pilířem systému prevence kriminality v České republice je program prevence kriminality na místní úrovni, k jehož rychlému rozvoji výrazně přispěl státní dotační systém. Preventivní programy se staly součástí sociální a bezpečnostní politiky měst (města zřídila funkci manažera programu a vyčleňují ve svých rozpočtech cílené částky na prevenci kriminality). Byla vytvořena síť prevence, a to jak virtuální prostřednictvím elektronických médií, tak i faktická, založená na vzájemné výměně informací a na osobních vztazích.

Od roku 1996, kdy vláda poprvé v historii vyčlenila na prevenci kriminality finanční prostředky, byly takové programy vytvořeny v 95 městech České republiky s počtem obyvatel nad 10 tisíc a v roce 2003 bylo vytvořeno dalších 24 programů v menších městech a obcích. V rámci programů měst bylo podpořeno 3 188 dílčích projektů celkovou částkou 550 112 000,- Kč. Tyto programy integrují sociální a situační přístup s ohledem na bezpečnostní situaci v lokálních komunitách.

1.1.1 Definice prevence

Prevence kriminality je definována jako ofenzivní strategie boje s trestnou činností. Na rozdíl od represivních metod, koncipovaných zejména v rámci trestní politiky, využívá především metod nerepresivních, na nichž se podílí široká škála veřejných institucí i soukromých subjektů.

Pojem prevence kriminality zahrnuje komplex opatření sociální prevence, situační prevence, včetně informování veřejnosti o možnostech ochrany před trestnou činností, a pomoci obětem trestných činů. Prevence kriminality úzce souvisí s prevencí dalších patologických jevů, z nichž k nejzávažnějším patří nejrůznější formy závislostí. Preventivní politika představuje ofenzivní strategii kontroly kriminality, spoléhá především na nerepresivní prostředky. Cílem těchto opatření je omezení kriminality a jejich následků. Zabývá se budoucím snižováním pravděpodobnosti páčání trestných činů. Preventivní aktivity se uskutečňují na úrovni celostátní, regionální a místní.

1.1.2 Význam prevence

Cílem preventivní politiky je snížení míry a závažnosti trestné činnosti a zvýšení pocitu bezpečnosti občanů. Preventivní politika se zaměřuje na eliminaci kriminogenních faktorů a kriminálně rizikových jevů a na pomoc obětem trestných činů. [1]

1.2 Odbor prevence kriminality

Odbor prevence kriminality plní funkci ústředního orgánu státní správy v oblasti vnitřního pořádku a bezpečnosti při tvorbě a realizaci koncepce prevence kriminality.

1.2.1 Strategie prevence kriminality na léta 2004 - 2007

Základním úkolem strategie prevence kriminality na léta 2004 – 2007 je omezování příležitostí k páčání trestných činů. Konkrétně se jedná o cílené aktivity orientované na identifikaci a nápravu slabých míst v legislativě, v organizaci práce institucí veřejné správy, Policie ČR, finančních, podnikatelských a soukromých subjektů, které umožňují pachatelům dopouštět se trestné činnosti s minimální mírou rizika a s vysokou pravděpodobností zisku.

Cíle a priority strategie prevence kriminality na léta 2004 – 2007

a) Prioritně budou podporovány projekty prevence následujících typů trestné činnosti a přestupků:

- majetkové kriminality,
- násilné kriminality,
- kriminality s rasistickým a extrémistickým podtextem, včetně prevence xenofobie,
- projekty směřující ke zvýšení bezpečnosti v silničním provozu.

b) Prioritně budou podporovány projekty zaměřené na následující cílové skupiny:

- děti a mládež,
- projekty primární prevence (volnočasové aktivity, osvěta),
- projekty sekundární prevence a následné programy pro mladistvé a dětské delikventy,
- sociálně vyloučené skupiny a komunity,
- oběti trestných činů, včetně obětí domácího násilí.

Koncepce prevence kriminality ve Zlínském kraji

Prioritou koncepce kriminality ve Zlínském kraji je iniciovat a podporovat vznik a rozvoj aktivit, které v síti služeb a programů ve správním obvodu Zlínského kraje chybí, zejména specializovaných programů pro oběti trestných činů, programů psychosociálního výcviku pro děti, mladistvé a mladé pachatele trestné činnosti, programů pro rodiny – rodiče dětí dopouštějících se sociálně nežádoucího jednání. Dále usilovat o rozvoj projektů situační prevence v obcích zejména podporou projektů v lokalitách ve větší míře zatížených trestnou činností či přestupky a projektů majících širší dopad, např. realizovaných v oblastech významných pro cestovní ruch.

Cíle prevence kriminality ve Zlínském kraji:

- vytvořit poradní orgán kraje – odbornou komisi kompetentní ve všech směrech prevence kriminality, zajišťující metodicky součinnost všech zainteresovaných resortů a subjektů,
- rozvíjet spolupráci s obcemi na úseku prevence kriminality, podílet se na šíření úspěšných projektů a metodik. Usilovat o používání jednotné metodiky analýz pocitu bezpečí občanů prováděných obcemi – jednoho ze základních prvků hodnocení úspěšnosti realizovaných programů prevence kriminality,
- shromažďovat dostupné údaje o aktuálním stavu v oblasti kriminality, pravidelně vyhodnocovat situaci v kraji, zapojit se do řešení aktuálních problémů,
- prostřednictvím příslušných odborů krajského úřadu realizovat vzdělávací programy k tématu prevence kriminality pro odbornou veřejnost (zdravotníky, pedagogy, sociální pracovníky, pracovníky volnočasových aktivit) se zohledněním právního aspektu problematiky např. domácího násilí, zneužívání a týrání dětí, šikany atd.,
- v oblasti sociální prevence podporovat rozvoj sítě aktivit pro neorganizované děti a mládež a děti ze sociálně vyloučených romských komunit,
- podporovat šíření projektů alternativních volnočasových aktivit pro děti a mládež dopouštějících se trestné činnosti a přestupků (projekty sprejerských zdí, skeitových hřišť),
- usilovat o vznik specializovaného poradenství a programů pomoci obětem trestných činů, zejména obětem násilí, obětem domácího násilí, seniorům,

- podporovat rozvoj a budování projektů situační prevence v obcích zatížených vyšší mírou trestné činnosti či přestupků,
- podporovat rozvoj budování projektů situační prevence významných pro širší region, např. v oblastech významných pro cestovní ruch. [2]

Tabulka č. 1 - Financování – návrh

Podprogram	Protidrogová prevence, prevence sociálně patologických jevů	Prevence kriminality
Forma	Příspěvek na činnost	Podpora malého rozsahu
Dotace	Neinvestiční (mzdové a provozní)	Investiční
Příjemce	NNO	Obce
Aktivity	Primární prevence: nízkoprahová zařízení pro trávení volného času dětí a mládeže, terénní práce, specializované programy pro školní mládež atd. Sekundární a terciální prevence: pomoc obětem trestných činů, programy pro mladistvé delikventy, programy pro rodiny zasážené problematikou sociální patologie, programy pro uživatele drog atd.	Budování městských dohlížecích kamerových systémů, informačních a komunikačních systémů, projekty pro mládež dopouštějící se trestné činnosti a přestupků – skeit, sprejerské zdi...

Zdroj: interní materiály

Problematika prevence kriminality je součástí prevence sociálně patologických jevů a prolíná se s řadou dalších témat – protidrogovou prevencí, prevencí rasismu, sociálně právní ochranou dětí atp. Tabulka říká, že pro realizaci vhodných podprogramů na podporu těchto aktivit je nejučelnější rozdělit projekty podle právnické osoby realizátora a typu dotace.

1.3 Národní protidrogová centrála

1.3.1 Význam odboru

Národní protidrogová centrála reprezentuje a zastupuje policii mimo resort, spolupracuje s Radou vlády pro koordinaci protidrogové politiky a dalšími ústředními orgány státní správy. Čtvrtletně připravuje Bulletin národní protidrogové centrály a podílí se na projektech prevence drogové kriminality a na vzdělávání policistů.

Od svého založení 1. listopadu 1991 má za sebou stovky ukončených operací a patří dnes k uznávaným evropským protidrogovým jednotkám s vysokým mezinárodním kreditem a je členem několika nadnárodních stálých pracovních policejních skupin a organizací. Národní protidrogová centrála je nositelem řady mezinárodních uznání a ocenění. [3]

1.3.2 Drogy obecně

Na současné české drogové scéně převládá domácí pervitin. Dovážený heroin svou snadnou dostupností začíná pomalu skóre dorovnávat. Nejčastější současně užívaná droga je tabák, marihuana a alkohol.

Pervitin:

- celkově vzpruží organismus,
- zvýší fyzickou a psychickou výkonnost,
- vzniká psychická závislost,
- navozuje stavy toxické psychózy,

Doba účinnosti: 6 - 8 hod.

Cena: cca 1 200 Kč za 1 g (asi 10 běžných dávek).

Heroin:

- povznáší, příjemně uklidňuje,
- vzniká fyzická závislost,
- roste tolerance (organismus vyžaduje stále vyšší dávku drogy - z počátečních 10 mg až na 1 g i více denně).

Doba účinnosti: 8 - 10 hodin.

Cena: cca 800 Kč za 1 g .

Trip:

- zvyšuje vnímavost zvuků, barev, mírně euforizuje,
- nevypočítatelně i po mnoha předchozích příjemných užití může vybudit úzkost, zlé a strach vzbuzující představy (bad trip), které se mohou nepředvídaně vrátit i po mnoha dnech abstinence (flash back),
- u některých jedinců způsobuje rozjezd skryté duševní poruchy, která by se jinak neprojevila,

Doba účinnosti: 10 - 12 hod.

Cena: cca 300 Kč za jeden papírek napuštěný drogou.

Extáze:

- celkově vybudí organismus,
- navodí euforický stav s návaly empatie a přátelského porozumění,
- při nedostatečném poučení a nedodržování určitých pravidel může způsobit dehydrataci, popř. vyčerpaný organismus zkolabuje (např. při rave party),

Doba účinnosti: 4 - 6 hod.

Cena: cca 500 Kč za jednu tabletu nebo kapsli.

Kokain:

- navodí dobrou náladu, zaktivizuje,
- vzniká psychická závislost,
- navozuje stavy toxické psychózy,

Doba účinnosti: 1/2 hod.

Cena: cca 2 000 Kč za 1 g.

Crack:

- okamžitě zaktivizuje a zeuforizuje organismus,
- může vyprovokovat až agresivní jednání,
- velmi rychle na něj vzniká psychická závislost,
- následují stavy toxické psychózy.

Doba účinnosti: 5 min .

Cena: 1 000 Kč za 1 g .

Nejčastější aplikace drog a jejich rizika

Na rozdíl od jiných zemí u uživatelů tvrdých drog u nás převažuje nejrizikovější nitrožilní aplikace, dokonce i při prvním užití.

Kouření

Kouř z drogy obsahuje vedle účinných psychoaktivních látek řadu vedlejších zplodin, které způsobují:

- celkově častější onemocnění dýchacího systému,
- oslabení imunitního systému,
- zvýšené riziko nádorových onemocnění.

Šňupání

Vyvolává:

- časté záněty nosohltanu,
- krvácení z nosu,
- někdy až proděravění nosní přepážky.

Nitrožilní (intravenózní) aplikace:

- po nesterilním vpichování dochází k infekčním zánětům končetin až vzniku hnisavých ložisek a následné otravě krve,
- nesterilními sdílenými jehlami a stříkačkami se mohou přenášet nebezpečné infekční choroby (žloutenka, AIDS).

Česká drogová scéna:

1. Věk prvokonzumentů drog včetně tvrdých klesá. Dvanáctiletí heroinisté už vůbec nejsou výjimkou. Čím je organismus nezralejší, tím snáze se poškozuje, tím rychleji vzniká závislost a tím větší jsou následky na psychickém vývoji jedince.
2. Zvláště mladší přistupují k drogám (jakýmkoli) velmi lehkovážně, bez rozlišení, bez znalosti rizik (nedostatečná nebo selhávající primární prevence).
3. Poptávka stále ještě vzrůstá.
4. Nepsaná pravidla platící ještě před několika lety se už téměř nedodržují. Např. "malým" tj. pod 15 let se neprodává ani nedává - chrání se. Marihuanu si každý vypěstuje sám, neprodává se, ale daruje, a to jen přátelům. Současná praxe je taková, že se naopak zneužívá mladistvých pod hranicí trestní odpovědnosti k dealerství a tím většinou i ke konzumaci. Marihuana se běžně prodává a často se k ní ještě nabízí i tvrdá droga.
5. Čistota drog je v pouličním prodeji velmi kolísavá (někdy klesá až na 20%). Používá se nejrůznějších příměsí např. kakao, hlína, mouka, cukr, sádra.[4]

1.4 Prevence obecně

1.4.1 Situační

Situační prevence představuje volbu a realizaci nejrůznějších organizačních, ekonomických a technických opatření při využití všech možností klasické, technické, fyzické a režimové ochrany. Opatření jsou zaměřena na:

- znesnadňování podmínek pro páchaní trestné činnosti,
- zvyšování míry objasněnosti trestných činů,
- zabezpečování majetku a zdraví občanů.

Realizaci musí předcházet zpracování bezpečnostní analýzy a její vyhodnocení.

Bezpečnostní analýza dává odpověď na otázky:

- jaké jsou cíle možného napadení,
- kde jsou předměty zájmu pachatelů,
- jaké jsou možnosti dosažení těchto předmětů,
- kdo jsou potenciální pachatelé a kdo jejich oběti apod.

Vyhodnocení:

- jaká je pravděpodobnost vzniku škod,
- jak velké škody na majetku nebo na zdraví mohou vzniknout,
- na jakou míru je možné snížit pravděpodobnost vzniku škod apod.

Principy situační prevence

- Odstranění cíle (např. výplaty bankovním převodem na osobní účet),
- ztížení dostupnosti cíle (instalace mechanických zábranných prostředků – zámků, mříží, oplocení, trezorů),

- kontrola vstupu do objektů (kontrola osob, vjíždějících a vyjíždějících vozidel, kontrola pošty a zásilek apod.),
- stanovení přístupových pravidel (k informacím, klíčům apod.) a kontrola jejich dodržování,
- dohled (hlídkující policista, vrátný, kamerové monitorovací systémy),
- zvýšení pravděpodobnosti dopadení pachatele (napojení zabezpečených objektů na pult centralizované ochrany policie nebo soukromé bezpečnostní agentury, zřízení kamerových monitorovacích systémů apod.),
- snížení výnosnosti trestného činu pro pachatele (značkování předmětů).

1.4.2 Sociální

Je orientována na odstranění příležitostí k páčání trestné činnosti. Vytváří aktivity zaměřené na socializaci a změnu nepříznivých společenských a ekonomických podmínek prostředí, které produkuje pachatele trestné činnosti. Realizací sociálně-preventivních aktivit, jejichž škála je poměrně široká (volnočasové aktivity, nízkoprahová, poradenská a krizová zařízení, rekvalifikační a resocializační programy, azylové a chráněné bydlení, terénní sociální práce) se významně věnují nestátní neziskové organizace a samosprávy obcí.

1.4.3 Primární

Předcházení závadovému chování, nepřímá strategie, která je necíleně orientována na celou společnost, její instituce a občany. Spočívá převážně v optimalizaci životních podmínek, zvláště sociálních, ale i materiálních, v péči o náležité fungování všech prosociálních aktivit, které vedou k vhodné socializaci jedinců k pozitivnímu rozvoji společnosti jak mnohohrstevnatého celku. Zahrnuje celou populaci a zaměřuje se na příčiny delikvence a kriminálního jednání. Věnuje se informačním a výchovně-vzdělávacím programům pro širokou veřejnost upozorňujícím na možnosti ochrany před trestnou činností a pomoci obětem trestných činů. Realizuje také volnočasové aktivity (zejména pro děti a mládež).

1.4.4 Sekundární

Orientuje se na konkrétní rizikové jedince a skupiny osob, u nichž je zvýšená pravděpodobnost, že se stanou pachateli nebo oběťmi trestné činnosti. Předmětem jejího zájmu jsou rovněž sociálně patologické jevy (různé závislosti, interetnické konflikty, vandalství). Usiluje o odvrácení od kriminálního jednání a aktivní podporu společensky akceptovatelného jednání.

1.4.5 Terciální

Minimalizace škod v případě odmítání se vzdát závadového chování – „ochrana okolí“ (v případě drog – mírnění škod spojených s užíváním, tj. jak co nejdéle přežít s drogou a chránit okolí). V oblasti kriminality se jedná o přímou strategii zabránění recidivě. Představuje soubor resocializačních opatření směřovaných k již kriminálně narušeným jedincům a k nefunkčnímu sociálnímu prostředí ve kterém žijí. Jejím cílem je rekonstrukce nefunkčního sociálního prostředí. Dále se věnuje obětem trestných činů, zejména formou zdravotního, psychologického a právního poradenství, jako i tréninku a propagaci technických možností ochrany před trestnou činností. [5]

Sociálně-patologické jevy

Zneužívání alkoholových a nealkoholových drog, gambling, fanatismus, grafitti, záškoláctví, rasismus, xenofobie, vandalismus, squaterství, tabakismus, sektářství, šikana.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

2 ANALÝZA DOSAVADNÍ PRAXE MĚSTSKÉ POLICIE ZLÍN

2.1 Městská policie

V souladu s právním řádem České republiky obce v samostatné působnosti ve svém územním obvodu a s ohledem na místní předpoklady a zvyklosti vytváří podmínky pro uspokojování potřeb občanů, včetně ochrany veřejného pořádku, resp. místních záležitostí veřejného pořádku, jakožto určité podmnožiny veřejného pořádku.

Postavení a úkoly Městské policie

Městská policie je definována jako orgán obce, která při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku a plnění dalších úkolů podle zákona o obecní policii nebo jiného zákona zejména:

- přispívá k ochraně bezpečnosti osob a majetku, dohlíží na dodržování pravidel občanského soužití,
- přispívá v rozsahu stanoveném zákonem o obecní policii nebo jiným zákonem k bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích,
- odhaluje přestupky a jiné správní delikty,
- upozorňuje fyzické a právnické osoby na porušování obecně závazných právních předpisů a činí opatření k jejich nápravě.

Zřizování městské policie

Městská policie je zřizována (zrušována) zastupitelstvem obce v samostatné působnosti formou obecně závazné vyhlášky.

Obec, která obecní policii nezřídila, může s obcí, která tak učinila, uzavřít veřejno-právní smlouvu, na jejímž základě bude obecní policie plnit své úkoly na území této obce.

Řízení městské policie

Městskou policii řídí starosta, případně jiný člen zastupitelstva obce pověřený tímto orgánem, jenž jedná jménem obce i v pracovněprávních vztazích strážníků.

Obecní rada může také pověřit plněním některých úkolů při řízení městské policie určeného strážníka, který splňuje kritéria upravená zákonem o obecní policii.[6]

Strážník

Je veřejný činitel, který vykonává své povolání jako zaměstnanec obce. Je oprávněn zasahovat do práv a svobod třetích osob a s ohledem na jeho postavení a náplň činnosti práce musí tato osoba, na rozdíl od ostatních zaměstnanců, splňovat určitá nadstandardní kritéria.

Strážníkem se může stát bezúhonný občan České republiky starší 21 let, který je tělesně a duševně způsobilý k výkonu povinností a oprávnění podle zákona o obecní policii.

K tomu, aby strážník fakticky mohl vykonávat zákonem stanovené povinnosti a oprávnění, musí mít platné osvědčení o splnění stanovených odborných předpokladů, které je vydáno na základě úspěšně vykonané zkoušky před zkušební komisí Ministerstva vnitra. [7]

2.2 Projekty

2.2.1 Monitoring skupinových forem sociálně patologického chování

Prevence sociálně patologických jevů na školách.

Projekt „Monitoring“ umožňuje zjistit jedince v populaci, kteří ještě nemají viditelný problém, ale u kterých je velké riziko, že nastane, pokud se nebude včas řešit. Stejně tak je schopen odhalit skupiny, třídy, které se propracovávají k patologii chování, případně již patologie ve skryté formě probíhá.

Jedná se tedy o cíleně zaměřenou prevenci na jedince či skupinu, u nichž lze objektivizovat předpokládaný vznik problémů.

Učitelé, poradny, střediska výchovné péče, speciálně pedagogická centra budou moci pracovat hlavně s dětmi, které to potřebují, včas. Časně objevení skrytého trápení je jedna z nejdůležitějších věcí v poradenství jakéhokoliv typu. Je předpokladem včasné intervence, šetření finančních prostředků a nepřetěžování populace, která „nemá“ problém.

Jak „monitoring“ probíhá?

Na škole je instalován na počítači (event. počítačové učebně) program, tzv. SNÍMAČ. Proškolený učitel provede otestování žáků na tomto počítači. Počítač data vyhodnotí a podá zprávu.

Tato zpráva obsahuje:

- informaci o oblastech života, kde je potřeba intervenovat a pomůže učiteli se přímo zaměřit na tuto oblast,
- v případě, že řešení „problému“ není v kompetenci učitele, podá doporučení, na kterou pomáhající instituci by se žák, příp. rodiče žáka měli obrátit.

Pomáhající instituce, která se žákem bude zabývat dostane specifikovaný oblasti. Takto zacílená a včasná péče je nejen efektivnější, ale zvláště v dnešní době levnější.

Princip diagnostiky

Program využívá tzv. barvového testu pana Luschera, který je doplněn projektivním slovním testem psychologa Jiřího Šimonka (autor testu „Barvy života“).

Výsledky testů je možné podávat na základě vytvořené normy a sběru empirických dat od dětí, jejichž počet se blíží k desetitisíci.

Projekt se zaměřuje na včasné vyhledávání třídních kolektivů, kde hrozí propuknutí společensky neakceptovatelného chování.

Návrat zpět bez včasné intervence bude mnohem těžší a z celospolečenského hlediska i finančně náročnější.

2.2.2 Prevence viktimnosti a pomoc obětem trestných činů

Tento kurz je zaměřen na konceptech bezpečného chování, diferencovaného s ohledem na různé kriminální situace a psychickou připravenost ohrožených osob.

V praxi se jedná o skupinové a individuální poradenství, trénink v obranných strategiích a propagaci technických možností ochranou před trestnou činností. Účastníci se při absolvování kurzu mohou naučit základní techniky sebeobrany a správné využití obranných technických prostředků (např. slzotvorné prostředky) proti útočníkovi.

Kurz probíhá v prostorách tělocvičny MP Zlín a provádí ho specializovaný instruktor sebeobrany. Cílem je předat účastníkům odbornou pomoc prostřednictvím opatření režimové, fyzické a technické ochrany a tím kriminogenní podmínky minimalizovat.

Do tohoto projektu je zahrnut i kurz sebeobrany pro ženy a dívky.

2.2.3 Přípravenost na krizové situace a participace na budování integrovaného záchranného systému (IZS)

V roce 2000 se začal realizovat česko-kanadský projekt, který zajišťují kanadské organizace např. Federace kanadských měst nebo Kanadské centrum připravenosti na krizové situace (CCEP). Do tohoto projektu jsou zapojena vybraná moravská města Ostrava, Přerov, Šumperk, Olomouc a Zlín. Projekt Emergency Preparedness course (přípravenost na krizové situace) je zaměřený na krizové situace, obsahuje cyklus seminářů, které by měly poskytnout část kanadských zkušeností pro tvorbu krizové dokumentace a vůbec zvládnání podobných situací v praxi. Čerpá zkušenosti z některých velkých havárií, které se přihodily v Kanadě v uplynulých letech. Čtyřdenního semináře se ze jmenovaných měst zúčastnili zástupci státní správy a samosprávy a zástupci vybraných složek Integrovaného záchranného systému. Dnes strážníci MP Zlín poskytují občanům první pomoc na dosti vysoké úrovni a to díky absolvování 6 měsíčního zdravotnického kurzu.

Tento projekt je směřován především na spolehlivý management, ale také na vzdělávání veřejnosti občanů našeho regionu s cílem jak se správně chovat při krizové situaci. Jen touto cestou se dosáhne co nejmenších ztrát na lidském životě a co nejmenších škod na majetku.

2.2.4 Výchova mládeže v dlouhodobých projektech

Tento projekt je zaměřen na výchovu mládeže a to dětí předškolního a školního věku. Městská policie chce oslovit mládež v oblasti úrovně preventivních aktivit v dětských domovech, školkách a školách a seznámit je s činností MP a materiálně – technickou výbavou. Školáci navštěvují formou exkurze Městskou policii, kde jim je představeno operační centrum, městský kamerový dohlížecí systém (MKDS) a probíhá promítnutí instruktážních filmů o činnosti jednotlivých složek MP jako jsou kynologická nebo lezecká skupina. Také jsou pořádány dětské dny a to formou zábavných soutěží nebo jednotlivých ukázek výcviku služebních psů, výcviku sebeobrany strážníků apod.

Předškolní programy

Program výchovy pro děti do 6 let (určeno pro dětské domovy a mateřské školy):

- dopravní výchova na dětském hřišti,
- dětské hry a soutěže,
- promítnutí instruktážních filmů o činnosti MP,
- ukázka služebních vozidel a ostatní techniky používané ve výkonu služby strážníků,
- ukázka výcviku strážníků (kynologie a jiné specializace),
- sám na ulici (jméno, příjmení, bydliště apod.).

Výchova žáků ZŠ, SOU, OU, SPŠ

Program výchovy žáků ZŠ I. stupně:

- základní informace o MP Zlín,
- kdo je strážník, jeho povinnosti a náplň jeho práce,
- cesta do školy a ze školy,
- doprava,
- dopravní výchova,

- základy zdravovědy s využitím tísňového volání,
- trestné činy, přestupky, zodpovědnost a sankce,
- promítání instruktážních filmů o činnosti MP Zlín,
- seznámení s vybavením jednotky služební kynologie,
- seznámení s metodikou výcviku služebních psů,
- využití volného času dětí ve spolupráci s kynologickým klubem Zlín,
- prevence v oblasti sportovního násilí.

Program výchovy žáků II. stupně:

- základní informace o MP Zlín,
- kdo je strážník, jeho povinnosti a náplň jeho práce,
- doprava,
- dopravní výchova,
- základy zdravovědy s využitím tísňového volání,
- trestné činy, přestupky, zodpovědnost a sankce,
- promítání instruktážních filmů o činnosti MP Zlín,
- seznámení s vybavením jednotky služební kynologie,
- seznámení s metodikou výcviku služebních psů,
- využití volného času dětí ve spolupráci s kynologickým klubem Zlín,
- prevence v oblasti sportovního násilí,
- informace o závadových místech ve Zlíně,
- využití volného času, kontaktní místa,
- problematika sociálně patologických jevů.

Program výchovy žáků středních škol: SOU, OU, SPŠ:

- základní informace o MP Zlín,
- kdo je strážník, jeho povinnosti a náplň jeho práce,
- doprava,
- dopravní výchova,
- základy zdravotní péče s využitím tísňového volání,
- trestné činy, přestupky, zodpovědnost a sankce,
- promítání instruktážních filmů o činnosti MP Zlín,
- seznámení s vybavením jednotky služební kynologie,
- seznámení s metodikou výcviku služebních psů,
- využití volného času dětí ve spolupráci s kynologickým klubem Zlín,
- prevence v oblasti sportovního násilí,
- informace o závadových místech ve Zlíně,
- využití volného času, kontaktní místa,
- problematika sociálně patologických jevů.

2.2.5 Zóna aktivní pomoci – otevřená televizní ostraha prostoru

Otevřená televizní ostraha prostoru je nový experimentální projekt, kterým chce Městská policie Zlín přispět k situační prevenci kriminality ve městě.

- kamerový systém je umístěn na exponovaných místech

Signál z tohoto systému je vysílán:

- do sítě kabelové televize,
- na operační středisko Městské policie Zlín.

Na speciálním kanálu kabelové televize může občan kdykoliv zkontrolovat situaci v lokalitě na základě zjištěných poznatků se může občan rozhodnout, zda přivolá pomoc policie, zasáhne sám nebo situaci zaznamená na kameru.

Spojením techniky, akceschopnosti policie a vzájemné pomoci mezi občany roste pravděpodobnost, že náš majetek a zdraví bude v bezpečí.

2.2.6 Vytvoření řízených pochůzek MP Zlín

1. Rozdělení města na revíry
2. Řízená obchůzka v centru města
3. Řízená obchůzka v revírech
4. Cyklohlídky
5. Motohlídky
6. Okrsek Jižní svahy
7. Okrsek Malenovice
8. Okrsek Želechovice
9. Technická podpora

1. Rozdělení města na revíry

Městská aglomerace je rozdělena na 8 oblastí spadajících do kompetencí jednotlivých směn a okrsků následovně:

Revír 1 – centrum (tuto oblast mají v kompetenci všechny směny i okrsky, tzn. při zjištění jakéhokoliv narušení nebo porušení předpisů zasahují všichni bez rozdílu),

Revír 2 – oblast jih,

Revír 3 – oblast východ,

Revír 4 – oblast sever,

Revír 5 – oblast západ,

Revír 6 – oblast Jižní svahy (okrsek Jižní svahy),

Revír 7 – oblast Malenovice (okrsek Malenovice),

Revír 8 – oblast Želechovice (okrsek Želechovice).

2. Řízená obchůzka v centru města

Spadá do kompetence všech směn i okrsků. Pravidelnou hlídkovou službu řídí velitel směny dle jednotlivých nastavených tras řízené obchůzky, nebo dle potřeby stanovit hlídce trasu vlastní.

3. Řízená obchůzka v revírech

Řízenou obchůzku v revírech si řídí velitel směny, na okrscích velitel okrsku. Účel tohoto opatření tkví jednak v rozšíření působení hlídek MPZ (tak aby byly vidět hlídky v co největším prostoru – tzv. jednou týdně – jeden strážník – na každé ulici), jednak v lepší místní znalosti strážníků (jedná se v podstatě o náhradu klasických pochůzkářů známých např. z 1. republiky).

4. Cyklohlídky

Cyklohlídky jsou použity zejména pro řízenou obchůzku v revírech. Další využití těchto hlídek je možné zejména v oblastech, kde je možné využít jednočlennou hlídku (např. řešení drobných krádeží v supermarketech), nebo hlídku dělenou (např. řešení dopravních situací).

5. Motohlídky

Motohlídky jsou použity zejména pro řízenou obchůzku v revírech. Další využití těchto hlídek je možné zejména v oblastech, kde je možné využít jednočlennou hlídku nebo hlídku dělenou.

6. Okrsek Jižní svahy

Řízená obchůzka u jednotlivých okrskových služeben je dána specifickou potřebou pro tu danou lokalitu, řešenou samostatným materiálem „Komplexní koncepční řešení činnosti okrsku MPZ – Jižní svahy“.

7. Okrsek Malenovice

Řízená obchůzka u jednotlivých okrskových služeben je dána specifickou potřebou pro tu danou lokalitu, řešenou samostatným materiálem „Komplexní koncepční řešení činnosti okrsku MPZ – Malenovice“.

8. Okrsek Želechovice

Řízená obchůzka u jednotlivých okrskových služeben je dána specifickou potřebou pro tu danou lokalitu, řešenou samostatným materiálem „Komplexní koncepční řešení činnosti okrsku MPZ – Želechovice“.

9. Technická podpora

Technická podpora řízené obchůzky strážníků MPZ spočívá v rozšíření produktu terénního počítačového systému firmy TELXON, jímž jsou hlídky nyní standardně vybaveny o čtecí zařízení, jímž budou snímány kontrolní body kolem nichž hlídky prochází. Následně lze z těchto záznamů vyhodnotit pohyb hlídky v čase a prostoru a činnost, kterou se hlídka zabývá.

2.2.7 Zlín město dětí

Realizace v rámci programu Zlín město dětí, kde proběhla výtvarná soutěž pro děti a mládež nejméně ve třech kategoriích: mateřské školky, základní školy, mládež, kdy byly vítězné náměty realizovány na vozidla MHD a široká veřejnost o tomto byla informována právě v jednotlivých vozidlech. Totéž se dá realizovat popř. i na různých objektech, např. školských zařízení apod.

2.2.8 Můj dům – můj hrad

Projekt je další v řadě nabízených služeb, které si kladou za cíl poskytnout občanům kromě represivních tlaků, které jsou nedělitelnou součástí policejní práce, také aktivity charakteru pomoci a prevence.

V první fázi tohoto projektu bylo uskutečněno s Bytovým podnikem Zlín umístění informačních letáků, prostřednictvím správců – domovníků, do jednotlivých objektů.

V druhé fázi roznos informačních letáků o zabezpečení vlastního domu, bytu, do poštovních schránek.

V třetí fázi informační kampaň o dané problematice v městské televizi a rádiích.

2.2.9 Městský kamerový dohlížecí systém (MKDS)

Základní charakteristikou MKDS je jejich preventivní funkce – vytváření bezpečných zón v exponovaných lokalitách. MKDS slouží k dohledu na dodržování veřejného pořádku a k předcházení trestné činnosti a přestupků. Zvyšují pocit bezpečí občanů v monitorovaných lokalitách. Zároveň jsou využitelné pro aktuální koordinaci postupu složek integrovaného záchranného systému (dále jen “IZS”) při ohrožení bezpečnosti občanů. Splňují řadu dalších funkcí důležitých pro zkvalitňování života občanů v obcích. Nejčastějším realizátorem MKDS jsou místní samosprávy prostřednictvím městských policí.

První myšlenka o realizaci MKDS je z roku 1997. Dílčí projekt I. etapa MKDS v roce 1998 na základě konzultace na Vojenském technickém ústavu elektroniky a konzultace s okresním ředitelstvím PČR. Zahájení příprav proběhlo v roce 1999. Kontakt na MV ČR odbor Prevence kriminality a na MP v ČR, která realizovala MKDS.

Výběr monitorovaného prostoru na základě:

- Kriminologické analýzy,
- demografické analýzy,
- konzultace bezpečnostní komise města,
- konzultace s ředitelstvím PČR,
- dotaz na obyvatele města,
- anketa občanů.

Výběr kamerového bodu v monitorované oblasti proběhl na základě kamerových zkoušek a výběru bezpečnostní komise města.

Byla použita technika značky ELBEX:

- kamera typu Auto-dome,
- optický světlovodný kabel,
- zobrazovací jednotky,
- záznamové zařazení.

Monitorovací stanoviště ve městě Zlín a sledované lokality**1. Křižovatka Tř. T. Bati x Dlouhá**

Městské divadlo, Komerční banka, IPB banka, Kostel Sv. Filipa a Jakuba, ul. Osvoboditelů, ul. Dlouhá, Tř. T. Bati

2. Náměstí Míru

Úřad města Zlína, náměstí Míru, ul. Rašínova, ul. Bartošova

3. Autobusové nádraží**4. Náměstí T.G.M. – sloup trakčního vedení u škol**

Náměstí T.G.M., sad Komenského, OD Prior, Tržnice, MHD, Velké kino, křižovatky ul. Štefánikova x ul. Gahurova, Tř. T. Bati x ul. Gahurova

5. Náměstí T.G.M. – sloup trakčního vedení u Ria

Náměstí T.G.M., sad Komenského, OD Prior, Tržnice, MHD, křižovatky ul. Štefánikova x ul. Gahurova, Tř. T. Bati x ul. Gahurova

6. Křižovatka Tř. T. Bati x ul. Školní

Náměstí Míru, Městská knihovna, Tržiště pod kaštany

7. Podchod ul. Dlouhá

Vnitřní prostor podchodu

8. Podchod Svit – Náměstí Práce

Podchod u Svitů, Tržnice, OD Prior, parkoviště, Velké kino, MHD, křižovatka Tř. T. Bati x ul. Březnická

9. II. Segment Jižní Svahy

Okolí domu č. p. 47869. Jižní Svahy

10. Křižovatka Dlouhá x Nábřeží

Centrum pohostinství a restaurací, stadion Letná, řeka Dřevnice, ul. Dlouhá, Tyršovo nábřeží, Fügnerovo nábřeží, Benešovo nábřeží

11. Křižovatka ul. Štefánikova x ul. Osvoboditelů

Dům číslo 159

Ul. Štefánikova, ul. Osvoboditelů, prostor u Kolektivního domu

12. Dopravní společnost Zlín – Otrokovice

Sloup trakčního vedení

Sportovní areál u 10. ZŠ, depo a garáže dopravní společnosti Zlín – Otrokovice, parkoviště u koupaliště Zelené

13. Křižovatka ul. Třída T. Bati x Díly VI x Podvesná XVII

Sloup trakčního vedení

Křižovatka ul. Třída T. Bati x Díly VI x Podvesná XVII, obchodní zóna u provozovny Lidl, vlakový přejezd, návaznost na kamerový bod číslo 12

14. Křižovatka ul. Dlouhá x Zarámí x Kvítková dům č. p. :475 Kvítková

Křižovatka ul. Dlouhá x Zarámí x Kvítková, obchodní zóna, zastávka MHD, peněžní a pojišťovací body, centrum, návaznost na kamerový bod číslo 1, 2, 10 [8]

Obr. 1. Křižovatka třída T.Bati – ul. Školní

2.3 SWOT analýza dosavadní praxe Městské policie Zlín

Silné stránky

- Existence subjektů podílejících se na řešení problematiky: policie, justice, probační a mediační služba, orgány sociálně právní ochrany dětí, neziskový sektor
- Převážně dobrá komunikace mezi uvedenými subjekty
- Převaha venkovského charakteru kraje, absence velkých městských aglomerací
- Medializace problematiky, informovanost občanů, pozitivní veřejné mínění

Slabé stránky

- Nedokonalá legislativa, často obtížná vymahatelnost práva
- Nekoncepční, nesystematická prevence, nedostatečné financování prevence
- Přebujelá administrativa – brzda akční práce represivních složek
- Pomalé a zdlouhavé soudnictví, nástup výkonu trestu, nízké tresty, nedostatečné a často nevhodné udílení alternativních trestů
- Nedostatečný počet policistů v ulicích, soudců a pracovníků mediační a probační služby, jejich špatné technické vybavení
- Zkreslené, neúplné statistiky

Příležitosti

- Vzdělávání a zvyšování kvalifikace zaměstnanců státní správy a samosprávy, stabilizace kvalifikovaných pracovníků
- Fungující programy prevence, zapojení obyvatel, podrobná znalost lokalit a problémů
- Využití médií, informovanost, ovlivňování veřejného mínění
- Propojení komunikačních technologií, zlepšení technického vybavení policie
- Využití zkušeností států v rámci Evropské Unie

Hrozby

- Nedostatek financí, odchod kvalifikovaných pracovních sil
- Přetrvávání nedostatků v legislativě
- Zhoršení sociálních podmínek občanů
- Negativní medializace (návodné reportáže), vliv násilí v médiích na mládež, klesající věk pachatelů, jejich vzrůstající brutalita
- Nárůst přistěhovalců, nevhodná nebo nedostatečná práce samospráv s vyloučenými romskými komunitami, šíření rasismu a xenofobie, nárůst lhostejnosti a strachu obyvatel
- Recidiva, kapacita vězeňství, pohyb pachatelů na svobodě

3 PODKLADY PRO PLÁN MĚSTSKÉ POLICIE PRO ROKY 2007 - 2010 PRO PROVÁDĚNÍ PREVENCE KRIMINALITY A SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ VE STATUTÁRNÍM MĚSTĚ ZLÍN

3.1 Projekt prevence kriminality a sociálně patologických jevů ve Zlíně

Předkladatel projektu:

Statutární město Zlín, Městská policie Zlín

Umístění projektu:

Zlínský kraj, statutární město Zlín

Zaměření projektu:

Zvýšení dopravní bezpečnosti.

Komplexní sběr a zpracování dopravních informací.

Detekce přestupků a rychlý postih pachatelů závažných dopravních přestupků na principu jednoznačné identifikace vozidel rozpoznáním registračních značek.

(30 tisíc přestupků ročně, 4 miliony Kč sankčních plateb)

Vysoce účinná terciální prevence krádeží vozidel. (pokles nápadu o 50%)

Jednotný rámec systémové integrace bezpečnostních systémů.

Nová úroveň komunikace operačních stanovišť tísňového volání.

Modelové projekty pro ostatní města.

Automatické pořízení vizuálního důkazního prostředku z MKDS.

Zvýšení atraktivity a dostupnosti primární prevence účinnými, populárními a profesionálními formami.

Zvýšení technické podpory bezpečnosti a dohledu nad veřejným pořádkem s využitím terénní identifikace objektů.

Vyšší efektivita MKDS, snížení kriminality a protiprávního jednání.

Vytvořit tým, který spojí síly při odhalování případů domácího násilí ve Zlíně.

Všeobecný cíl projektu:

Prohloubení účinnosti prevence kriminality, tlumení sociálně patologických jevů, zvýšení bezpečnosti silničního provozu,

Snížení dopravní nehodovosti,

Zlepšení dopravní obslužnosti,

Zvýšení atraktivity primární prevence,

Zlepšení technické podpory bezpečnosti a veřejného pořádku.

Specifické cíle projektu

Posílení preventivních aktivit ochrany života, zdraví a majetku především situační prevencí krádeží vozidel, kvalifikovaného napadení objektu, zajištění důkazních prostředků pro trestní řízení.

Implementace technického systému, který komplexně a automatizovaně řeší inteligentní dopravní systém měst, vytváří podmínky pro zvýšení bezpečnosti silničního provozu a výrazné snížení počtu dopravních nehod.

Rozvoj systémů ochrany bezpečnosti a veřejného pořádku.

Ucelený systém preventivních aktivit, školení a vzdělávání regionálních aktérů na úrovni obcí.

Cílové skupiny

Občané měst a obcí, Primátoři Statutárních měst, magistráty měst, školy a školská zařízení, Policie ČR, Městské policie, Soukromé bezpečnostní služby apod.

Výchozí situace a zdůvodnění projektu

Bezpečnost občanů a prevence kriminality je jedním z předních úkolů politiků a pracovníků veřejné správy. Hrozba mezinárodního terorismu a stále častější kriminální útoky na soukromé i společenské zájmy včetně mimořádných událostí, které nám připravuje sama příroda, význam ochrany obyvatel a preventivních činností dále prohlubují. Jednou z cest jak přispívat ke zvýšení bezpečnosti, pořádku a prevenci je integrace moderních informačních bezpečnostních technologií a vytvořit mnoho úrovněvé vzdělávací a preventivní programy.

Jednotlivé aktivity projektu:

Dopravně-bezpečnostní kamerový a informační systém

Integrovaný bezpečnostní systém

Primární prevence kriminality, MCPK – mobilní vzdělávací centrum primární prevence kriminality a sociálně patologických jevů ve Zlíně

Centrum tísňového volání

Policejní datové systémy pro objektovou identifikaci v terénu

Zvýšení efektivity Městských kamerových dohlížecích systémů

Výstupy projektu

Vytvořit standart Integrace informačních bezpečnostních systémů pro podporu ochrany veřejného pořádku a bezpečnosti. Vytvořit ucelený a dlouhodobý program prevence kriminality a patologických jevů.

Udržitelnost projektu

Financování z rozpočtů měst, krajů a státních účelových prostředků.

3.2 Projekt „Nechci být obětí“

Oběti trestné činnosti, ať už utrpěly újmu materiální, psychickou či fyzickou, jsou speciálními klienty. Jejich problémy a potíže vyžadují multidisciplinární přístup. Proto Městská policie Zlín by měla přijít s projektem Nechci být obětí, do kterého by byli zapojeni odborníci a profesionálové, za jediným účelem, a to pomoci obětem úspěšně překonat trauma, kterému byly vystaveny, a pokud možno s co nejmenší újmou (zejména emocionální) opět žít plnohodnotný každodenní život.

Cílem projektu - na úrovni Městské policie Zlín – je, aby účastnice projektu, ženy, které budou do projektu vybrány pracovníky Probační a mediační služby, středisko ve Zlíně, získaly potřebné vědomosti, dovednosti a také určité návyky v oblasti sebeobranu, používání prostředků osobní individuální ochrany a aby se v prostorách budovy policie účastnily školení a besed z odborných oblastí

Cílem projektu na úrovni spolupracujících odborníků z různých oborů pomáhajících profesí s podporou Probační a mediační služby ČR, středisko Zlín je minimalizace psychického dopadu kriminálního činu na oběť. Bezprostřední prožívání vzniklé újmy – obtížnost rozumového vypořádání a prožívání krize, která oběť bezprostředně ohrožuje – pocit nespravedlnosti, ponížení a mýtus spolupodílu na spáchaném trestném činu.

Újma způsobená oběti překračuje bezprostřední a přímé následky spáchaného trestného činu. Projekt si dává za cíl pomoci oběti viktimizace v oblasti sekundární újmy, sekundární viktimizace, která vzniká až druhotně, jako následek spáchaného trestného činu. Kdy zdrojem sekundární viktimizace může být:

- pachatel – který například vyhrožuje oběti dál,
- průběh vyšetřování a soudního jednání – netaktní přístup vyšetřovatelů, zdlouhavé vyšetřování a soudní proces a podobně,
- sociální okolí oběti a jeho nevhodné reakce na způsobenou újmu.

Sekundární viktimizace způsobuje tzv. sekundární rány, které jsou výhradně psychologického rázu a mnohdy jsou ve svém důsledku bolestivější a do budoucna oběti nebezpečnější než rány primární. Sekundární rány jsou způsobeny zejména pocitem nespravedlnosti, pocitem nedůstojnosti a pocitem izolace oběti.

Projekt svým obsahem doplňuje a pokračuje v práci s obětí trestného činu v oblasti znovuzískání její psychické rovnováhy a podporuje získání nových vědomostí a dovedností v oblasti sebeobrany.

Cíl a důvod zařazení do systému prevence kriminality

Tento kurz je zaměřen na konceptech bezpečného chování, diferencovaného s ohledem na různé kriminální situace a psychickou připravenost ohrožených osob.

V praxi se jedná o skupinové a individuální poradenství, trénink v obranných strategiích a propagaci technických možností ochrany před trestnou činností. Účastníci se při absolvování kurzu mohou naučit základní techniky sebeobrany a správné využití obranných technických prostředků (např. slzotvorné prostředky) proti útočníkovi.

Kurz bude probíhat v prostorách tělocvičny MP Zlín a povede ho specializovaný instruktor sebeobrany. Cílem je předat účastníkům odbornou pomoc prostřednictvím opatření režimové, fyzické a technické ochrany a tím kriminogenní podmínky minimalizovat. Do tohoto projektu se může zahrnout i kurz sebeobrany pro ženy a dívky. Součástí by bylo informování veřejnosti o reakci a jednání v krizových situacích, popř. pak nabídka dalšího výcviku sebeobrany u některých soukromých subjektů, kteří by měli zájem tento projekt podpořit. Věc by byla patřičně zmedializována a v případě úspěchu je celý program možno jak pravidelně tak i občasně opakovat.

1) Stanovení cílové skupiny

Cílovou skupinou jsou ženy různého věku, oběti trestných činů nebo domácího násilí. Výběr účastnic bude proveden ze zájemkyň na základě doporučení pracovníků Probační a mediační služby.

2) Realizátor projektu

Realizátorem projektu je statutární město Zlín - Městská policie Zlín ve spolupráci s Probační a mediační službou Zlín a Preventivní a informační skupinou Okresního ředitelství Policie České republiky Zlín. Pro některé činnosti a služby se nevyklučuje účast dalších projektových partnerů.

3) Popis činnosti

PROGRAM KURZU – 5 vyučovacích dnů pro 15-20 osob,

Program na 3 hodiny/1 den (1 hod./45 minut)

- přednáška z psychologie,
- hodina výcviku sebeobrany v tělocvičně MP,
- hodina technických dovedností, legislativy, práva.

3.3 Projekt „Policejní akademie preventivních aktivit“ (PAPA)

Účastníci projektu:

- Statutární město Zlín,
- Městská policie Zlín,
- Policie České republiky,
- UTB, Fakulta multimediálních komunikací,
- Filmová škola Zlín,
- Ministerstvo vnitra České Republiky,
- Okresní soud ve Zlíně,
- Probační a mediační služba,
- Zlínský kraj,
- Občanské sdružení AKCENT.

Cílové skupiny:

- Mateřské školy,
- Základní školy 1. – 3. třída,
- Základní školy 4. – 7. třída,
- Základní školy 8. – 9. třída,
- Střední školy 1. – 2. ročník,
- Střední školy 3. – 4. ročník,
- Vysoké školy – bakalářské studium.

Témata přednášek:

- Sám doma, sám venku,
- Šikana,

- Domácí násilí,
- Divácké násilí,
- Drogy a alkoholismus,
- Právo, ochrana bezpečnosti a veřejného pořádku,
- Policie, Městská policie, veřejná správa,
- Technické výsledky podpory bezpečnosti a veřejného pořádku.

Obr. 2. Přednáška pro děti

4 PODKLADY PRO EKONOMICKOU ANALÝZU PRO DANÉ OBDOBÍ

Následující tabulky uvádí předpokládané finanční rámce plánovaných projektů: „Projekt prevence kriminality a sociálně patologických jevů ve Zlíně“ a projektu „Nechci být obětí“ Finanční rámec, ekonomické zdroje, materiální a personální zabezpečení záměru projektu „PAPA“ prozatím nelze odhadnout.

Tab. 2. Finanční rámec záměru projektu „Prevence kriminality a sociálně patologických jevů ve Zlíně“

Předpokládané zdroje	Finanční částka
Rozpočet města	30 200 tis. Kč
Dotace ze státního rozpočtu	5 400 tis. Kč
Dotace ze strukturálních fondů	28 740 tis. Kč
Privátní zdroje	60 tis. Kč
Celkem	64 400 tis. Kč

Zdroj: vlastní

Tab. 3. Materiální a personální zabezpečení projektu „Nechci být obětí“

	Celkem	Požadovaná dotace
Technické prostředky	50.000,-	40.000,-
Odměny lektorů	24.000,-	20.000,-
Pronájem prostor	100.000,-	90.000,-
Informační kampaň	20.000,-	15.000,-
Občerstvení pro uchazeče	30.000,-	22.000,-
Výcviková ústroj	30.000,-	20.000,-
Zpracování videonímků	30.000,-	25.000,-
Nosiče		
CD-R	2.000,-	1500,-
Potisky a obaly nosičů	2.000,-	1500,-
Propagační kampaň	50.000,-	45.000,-
Video training	100.000,-	90.000,-
Celkem	438.000,-	370.000,-

Zdroj: vlastní

Tab. 4. Finanční rozpočet a ekonomické zdroje projektu „Nechci být obětí“

Celkové náklady na projekt	585.000,-
Podíl obce na financování projektu	80.000,-
Jiné nestátní finanční zdroje	50.000,-
Dotace na projekt od jiného státního orgánu	50.000,-
Kurzovné	5.000,-
Výše požadované dotace	400.000,-

Zdroj: vlastní

5 DOPAD PŘÍNOSŮ TĚCHTO AKTIVIT V RÁMCI STATUTÁRNÍHO MĚSTA ZLÍN

5.1 Přínosy projektu „Prevence kriminality a sociálně patologických jevů ve Zlíně“ v rámci statutárního města Zlín

Pozitivní působení veřejné správy na dopravní bezpečnost, snižování kriminality a snížení následků sociálně patologických jevů. Efektivní reakce na volání občana v tísni. Ochrana života, zdraví a majetku občanů.

Výrazně se sníží počet dopravních přestupků a nehod, řidiči budou nuceni respektovat omezení rychlosti v obci a příkazy světelné signalizace.

Výrazné snížení krádeží motorových vozidel a napadení střežených objektů.

V neposlední řadě se zvýší profesionalita příslušníků Městské policie.

5.2 Stanovení kritérií a způsob hodnocení projektu „Nechci být obětí“ a způsob kontroly

Tento projekt má být ženám, které se staly obětí násilného trestného činu, podpůrnou terapií a pomocí při odpovědích na klasické otázky spojené s předejitím trestného činu, umění komunikace s potencionálním útočníkem a také základních znalostí a návyků v umění sebeobrany.

Hlavním kritériem hodnocení efektivity je počet a subjektivní hodnocení účastnic kurzu. Každá z účastnic vyplní individuální dotazník, kde zhodnotí úroveň kurzu a lektorů. Na závěr kurzu každá účastnice obdrží absolventský certifikát stručně hodnotící získané znalosti a praktické dovednosti. Součástí hodnocení projektu bude závěrečná zpráva.

V průběhu kurzu bude pořízena fotodokumentace a videozáznamy.

5.3 Dopad přínosů projektu „Preventivních aktivit policejní akademie“

Městská policie chce oslovit mládež v oblasti úrovni preventivních aktivit v dětských domovech, školkách a školách a seznámit je s činností MP a materiálně-technickou výbavou. Školáci budou navštěvovat formou exkurze Městskou policii, kde jim bude představeno operační centrum, městský kamerový dohlížecí systém (MKDS) a probíhat promítnutí instruktážních filmů o činnosti jednotlivých složek MP jako jsou kynologická nebo lezecká skupina. Taktéž budou pořádány dětské dny a to formou zábavných soutěží nebo jednotlivých ukázek výcviku služebních psů, výcviku sebeobrany strážníků apod. Tento projekt je zaměřen na výchovu mládeže a to dětí předškolního a školního věku.

ZÁVĚR

Po mém nástupu na povinnou školní praxi na Městskou policii Zlín mi byl dán úkol posoudit dosavadní aktivity statutárního města Zlína v oblasti prevence kriminality a sociálně patologických jevů prováděných či zajišťovaných orgánem obce – Městskou policií Zlín. Dále pak navrhnout optimální aktivity, které bude možno zakomponovat do projektových dokumentů na místní i vyšší územní úrovni tak, aby na jejich základě bylo možné ucházet se o účelové prostředky veřejných rozpočtů či fondů Evropské Unie.

V teoretické části této bakalářské práce jsou obsaženy základní pojmy charakterizující oblast prevence kriminality a sociálně patologických jevů a vysvětlení činnosti dalších příslušných odborů zabývajících se danou problematikou.

Praktická část bakalářské práce je rozdělena na čtyři kapitoly. V první kapitole uvádím všeobecné informace o městské policii, dále pak analýzu dosavadní praxe Městské policie Zlín. Mapuji zde projekty Městské policie Zlín v oblasti prevence kriminality a sociálně patologických jevů od roku 1994. Tyto projekty analyzuji pomocí SWOT analýzy. Ve druhé kapitole zpracovávám podklady pro plán Městské policie Zlín pro roky 2007 – 2010 pro provádění prevence kriminality a sociálně patologických jevů ve statutárním městě Zlín. Ve třetí kapitole se zabývám podklady pro ekonomickou analýzu pro dané období. Ve čtvrté kapitole hodnotím dopad přínosů těchto aktivit v rámci statutárního města Zlína. Informace jsem získala pomocí interních materiálů a na základě konzultací s odborníky na dané téma.

Myslím, že úkol, na kterém jsem pracovala, byl splněn a byl pro Městskou policii Zlín přínosem.

RESUMÉ

My task during my placement at the City Police of the city of Zlín was to judge activities in the statutory city of Zlín in the prevention criminality and the social pathology phenomena which are made or ensured by the City police of the city of Zlín. Further to suggest optimum activities which will be possible to compose to project documents on local or higher territorial level in the way that on their base will be possible to seek for object subsance public estimate or funds of European Union

The theoretical part of this bachelor's thesis contains basis concepts which charakterise an area of the prevention of criminality and social pathology phenomenons. Further I explain activities of departments relevant to problems of criminality.

The practical part of my bachelor thesis is divided into four chapters. The first chapter describes general information about the City Police, further than an analysis of activities of the City Police of Zlín. I deal with projects of the City police in area of the prevention of criminality and social pathology phenomenons since 1994. I analyse these projects by SWOT analysis. The second chapter deals with basics for plan of the City police for 2007 – 2010 for prevention of criminality and social pathology phenomena. In the third chapter I deal with basics for economic analysis for 2007 – 2010. In the fourth chapter of the practical part I evaluate an impact of contributions these activities in the statutory city of Zlín. I receive information from internal materials and by speaking with experts on this topic.

This bachelor work rise from needs of the practice and in representation of consultants a real presumption exists in its at least partial realization.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] Ministerstvo vnitra [online]. [cit. 2006-11-10]. Dostupný z WWW:
<<http://www.mvcr.cz/>>
- [2] Policie Zlín [online]. [cit. 2006-10-12]. Dostupný z WWW:
<<http://www.policie.zlin.cz/>>
- [3] Obecní policie [online]. [cit. 2006-10-20]. Dostupný z WWW:
<<http://www.obecnipolicie.cz/>>
- [4] Zlín [online]. [cit. 2006-10-21]. Dostupný z WWW:
<<http://www.zlin.cz/>>
- [5] Městská policie Praha [online]. [cit. 2006-10-25]. Dostupný z WWW:
<<http://mppraha.cz/>>
- [6] Městská policie Praha jobs [online]. [cit. 2006-10-25]. Dostupný z WWW:
<<http://www.mppraha.jobs.cz/>>
- [7] Město Praha [online]. [cit. 2006-10-27]. Dostupný z WWW:
<<http://www.praha-město.cz/>>
- [8] Interní materiály

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

MPZ	Městská policie Zlín.
MP	Městská policie
IZS	Integrovaný záchranný systém
PČR	Policie České republiky
MHD	Městská hromadná doprava
MŠ	Mateřská škola
ZŠ	Základní škola
SOU	Střední odborné učiliště
OU	Odborné učiliště
SPŠ	Střední průmyslová škola
NNO	Nestátní neziskové organizace
MKDS	Městský kamerový dohlížecí systém

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1. Křižovatka třída T. Bati – ul Školní.....	44
Obr. 2. Přednáška pro děti	54

SEZNAM TABULEK

Tab. 1. Financování – návrh	16
Tab. 2. Finanční rámec záměru projektu „Prevence kriminality a sociálně patologických jevů ve Zlíně.....	55
Tab. 3. Materiální a personální zabezpečení projektu „Nechci být obětí“	56
Tab. 4. Finanční rozpočet a ekonomické zdroje projektu „Nechci být obětí“	57

